

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Jana Ryby ve věci

žalobce: **Mgr. L. K.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem doc. JUDr. Tomášem Gřivnou, Ph.D.
sídlem Revoluční 1044/23, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným: 1) Česká republika - Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
2) Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy
sídlem Kongresová 1666/2, 140 21 Praha 4

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 27. 2. 2018

takto:

- I. Žaloba vůči žalovanému 1) se odmítá.
- II. Žaloba vůči žalovanému 2) se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 27. 4. 2018 se žalobce, advokát, v procesním postavení obviněný v trestním řízení, domáhá určení, že odběr genetického materiálu žalobce a snímání jeho daktyloskopických otisků uskutečněný dne 27. 2. 2018 Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy, Službou kriminální policie a vyšetřování, Odborem hospodářské kriminality, 4. Oddělením /dále též „žalovaný ad 2“/ podle §

65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o policii“), byl nezákonným zásahem.

2. Žalobce nejprve konstatuje, že žalovaný ad 2) dne 23. 1. 2018 zahájil trestní stíhání žalobce pro zvlášť závažný zločin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 5 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též „TrZ“) usnesením č. j. KRPA-168337-95/TC-2017-000094-TV a následně jej dne 27. 2. 2018 vyzval, aby se podrobil odběru genetického materiálu a snímání daktyloskopických otisků podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii.
3. Žalobce, který není recidivistou, a je trestně stíhán ve fázi přípravného řízení, se odběru a snímání otisků podrobil, avšak považuje úkon za nezákonný. Dle žalobce nebyl nezbytně nutný pro účely budoucí identifikace. Nadto žalobci není zřejmé, jak provedený úkon souvisí s vyšetřovanou trestnou činností a případným jeho ztotožněním pro budoucí identifikaci. Žalovaný ad 2) tak neoprávněně shromažďuje informace o žalobci bez budoucího využití. Na podporu uvedeného žalobce připomíná čl. 2 odst. 3 Ústavy, a dále čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 2, čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, a nález Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS. 30/10.
4. Žalobce dále uvádí, že procesní důvody zajištění daktyloskopických otisků a genetického materiálu jsou upraveny v § 114 odst. 2, 3, 4 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), (dále též „tr. ř.“), a v § 65 odst. 1, 2 zákona o policii. Pod sousloví *pro účely budoucí identifikace* je třeba podle žalobce podřadit sběr informací, resp. osobních údajů, které mají umožnit identifikaci osoby uvedené v § 65 odst. 1 zákona o policii pro futuro. Při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách lze genetický údaj coby citlivý osobní údaj podle § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (dále též „zákon o ochraně osobních údajů“) zpracovávat, jestliže se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů. Žalobce vysvětluje, že podle § 79 odst. 1 zákona o policii může policie zpracovávat osobní údaje, včetně citlivých údajů, bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění jejich úkolů, za účelem předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti včetně pátrání po osobách a věcech a zajištění bezpečnosti České republiky (viz § 85 odst. 1 zákona o policii). Ustanovení § 65 odst. 5 zákona o policii stran uschovávání a likvidace osobních údajů uvádí, že policie osobní údaje získané podle § 65 odst. 1 zákona zlikviduje, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestní činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. V návaznosti na uvedenou právní úpravu žalobce upozorňuje, že doba, která je nezbytná k uchovávání údajů není v zákoně upravena.
5. Posuzovaný zásah je podle žalobce v rozporu s čl. 8 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „EÚLP“). Na podporu uvedeného odkazuje na závěry dvou rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“).
6. V prvním rozsudku ze dne 22. 6. 2017 ve věci Aycaguer proti Francii (č. 8806/12) ESLP shledal porušení čl. 8 EÚLP, neboť režim uchovávání profilů DNA v celostátní automatizované databázi genetických údajů neposkytuje osobám dostatečnou ochranu vzhledem k délce uchovávání dat, i z důvodu nemožnosti požádat o jejich výmaz, protože francouzská úprava nerozlišuje mezi jednotlivými trestnými činy, u nichž lze přistoupit k odběru biologického materiálu, nerespektuje druh a závažnost trestného činu.

7. Ve druhém rozsudku ze dne 4. 12. 2008 ve věci S. a Marper proti Spojenému království (č. 30562/04 a 30566/04), se ESLP zabýval uchováváním otisků prstů, biologického materiálu a profilů DNA odebraných v souvislosti s trestním stíháním trestných činů loupeže (následně došlo ke zprošťujícímu rozhodnutí), a domácího násilí (následně bylo zastaveno). ESLP konstatoval, že i pouhé uchovávání informací vztahujících se k soukromému životu jednotlivce představuje zásah do práva podle čl. 8 EÚLP bez ohledu na to, zda byly tyto informace dále využity, či nikoliv. Je třeba důsledně odlišovat uchovávání otisků prstů od uchovávání buněčných vzorků a profilů DNA, což shledává za širší potenciál pro další využití získaných osobních údajů. Obavy jednotlivce o to, jak bude s jeho buněčnými vzorky dále nakládáno, jsou podle ESLP zcela legitimní a relevantní, zejména s ohledem na rychlé tempo vývoje v oblasti genetiky a informačních technologií. ESLP sice konstatoval postup v souladu s domácí legislativou, ale považoval normy za příliš obecně formulované a umožňující extenzivní výklad a připustil, že v určitých případech může nad zájmem ochrany osobních údajů převážet legitimní zájem nad předcházením zločinnosti. Jednotlivé případy uchovávání a používání těchto údajů národními orgány bez souhlasu dotčené osoby je nutno s ohledem na citlivý charakter těchto informací posuzovat velmi přísně.
8. Žalobce dále upozorňuje, že postup při snímání daktyloskopických otisků a odběru genetického materiálu je upraven i v pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech (dále též „pokyn PP“), což není obecně závazný právní předpis. Podle čl. 2 písm. a) tohoto pokynu je identifikačním úkonem snímání daktyloskopických otisků prstů a dlaní osoby a odebrání biologického materiálu osoby pro účely stanovení profilu DNA. Podle čl. 77 odst. 1 pokynu PP uschovací lhůta osobních údajů zájmových osob se stanoví s ohledem na účel, pro který byly osobní údaje pořízeny. Podle žalobce i tato lhůta je stanovena vágně a neurčitě.
9. Závěrem žalobce poukazuje na rozdílnou praxi policie při realizaci § 65 zákona o policii. Zatímco někteří příslušníci neaplikují toto ustanovení fakticky vůbec, jiní jej aplikují pouze ve vztahu k jimi vybraným osobám, přičemž výběr těchto osob není nijak zdůvodněn.
10. V písemném vyjádření k žalobě navrhl žalovaný ad 1) zamítnutí žaloby a k meritu věci uvedl, že tzv. zásahovou žalobou se lze domáhat ochrany svých práv pouze za kumulativně splněných podmínek § 82 a násl. s. ř. s., které v dané věci neshledává splněné. Trestní řízení v projednávané věci je vedeno žalovaným ad 2), který užil zákonné oprávnění ve vztahu k předcházejícímu úmyslnému protiprávnímu jednání, jež je obviněnému žalobci kladeno za vinu. Z hlediska zásady proporcionality přiměřenost zásahu považuje za odůvodněný a zvolený postup adekvátní cíli, jímž je ochrana práv a svobod, bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku. Policie respektuje principy právního státu, státní moc uplatňuje zákonným způsobem v případech a v mezích zákona, neboť plní úkoly stanovené právními předpisy a jako ozbrojený bezpečnostní sbor postupy podle právního řádu zasahuje do práv občanů.
11. Podle žalovaného ad 1) vzorek, profil DNA, či daktyloskopické otisky zpracovávané policií jsou citlivými údaji [§ 4 písm. b), e) zákona o ochraně osobních údajů]. Je možné je zpracovávat i bez souhlasu osoby, jíž se údaje týkají [§ 9 písm. i) zákona o ochraně osobních údajů] za podmínky, že se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách. Zvláštním zákonem je v dané věci zákon o policii, podle § 79 tohoto zákona může policie zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, je-li to nezbytné pro plnění policejních úkolů. K nim patří zejména ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti,

plnění úkolů podle trestního řádu, či další úkoly (§ 2 zákona o policii). Při plnění úkolů může policie pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu, provádět identifikační úkony, tedy mj. snímat daktyloskopické otisky či odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení [§ 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii]. Z bukalního stěru (odběr biologického vzorku DNA) policie stanoví profil DNA, jedinečný každé osobě, ten vkládá do policejní databáze. Tento postup byl v dané věci zachován.

12. Žalovaný ad 1) vysvětluje, že shora uvedené úkony neprovedl žalovaný ad 2) podle § 114 tr. ř., jehož aplikace se vztahuje jen k potřebám vyšetřování konkrétního aktuálního trestného činu (zajištění důkazu). Žalovaný ad 2) je při plnění úkolů policie za účelem získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace provedl podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii, na osobě žalobce obviněného z úmyslného zvláště závažného zločinu zpronevěry podle § 206 odst. 1, 5 písm. a) TrZ, dne 27. 2. 2018, č. j. KRPA-168337/TC-2017-000094. Získané údaje se tedy nevztahují pouze k aktuálnímu trestnému činu, nýbrž se váží k osobě jako celku v kriminalistickém smyslu a mohou proto umožnit identifikaci pachatele v budoucnu, dopustí-li se trestného činu se zanecháním stop. Z analýz kriminální minulosti pachatelů úmyslných trestných činů vyplývá, že prvotní úmysl spáchat trestný čin je rozhodující skutečností v historii páchaní trestné činnosti pachatelů. Současně takto zpracovávané údaje slouží jako preventivní opatření jak k odhalování, tak k usvědčování pachatelů trestných činů. Jejich získání nelze odkládat do chvíle, až bude jednoznačně rozhodnuto, zda dotčená osoba spáchala trestný čin.
13. Zásah považuje žalovaný ad 1) za ospravedlnitelný s ohledem na zájem společnosti, neboť využití osobních údajů získaných pro účely budoucí identifikace nelze ani v oblasti hospodářské trestné činnosti vyloučit. V daném případě žalobcovu trestnou činnost nelze bagatelizovat, je třeba ji vnímat jako obvinění ze zločinu vysokého stupně škodlivosti, přičemž u sofistikované hospodářské činnosti vejde tato do povědomí orgánů činných v trestním řízení až později, zejména v době po způsobení vysoké škody, přičemž význam má v této souvislosti i způsob spáchání šetřené věci. V souvislosti s odběrem údajů nelze kategorizovat trestné činy podle jejich závažnosti, každý trestný čin, kterého se osoba dopustila úmyslně, je nezbytné považovat za zásah do chráněného zájmu osob, resp. společnosti. Ustanovení § 65 zákona o policii žalovaný ad 1) shledává proto za transparentní a předvídatelný právní titul v souladu se zásadou předvídatelnosti. To znamená, že zpracování osobních údajů je právně upraveno zákonem o policii, včetně kategorie osob s dobou uchování, jež je dána nezbytností zpracování osobních údajů pro plnění úkolů policie. Tyto právní normy je nutné považovat za dostatečně určité a předvídatelné. Zákonodárce tím, že stanovil konkrétní podmínky určitého typu zásahu do práv, stanovil míru přiměřenosti, kterou považuje za akceptovatelnou, v jehož mantinelech je i postup podle § 65 zákona o policii v předmětné věci, který zohledňuje postavení osoby i povahu trestného činu ve smyslu subjektivní stránky.
14. Podle žalovaného ad 1) je účelem databáze DNA kriminalistická evidence, která napomáhá odhalování trestné činnosti, usvědčení pachatelů a preventivně působí vůči pravomocně odsouzeným pachatelům úmyslných trestných činů.
15. Policie uvedené údaje zlikviduje, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti nebo stíhání trestných činů anebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti, mezi něž patří zejména pravomocné meritorní rozhodnutí v dané věci. V § 20 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů má stanovena přesná kritéria a postupy pro zpracování osobních údajů, včetně jejich likvidace a doby uchování, a to dle účelu příslušného zpracování osobních údajů. Konkrétní doba je ovlivněna mnoha faktory, např. procesním postavením osoby v rámci trestního řízení, okamžikem a

způsobem pravomocného meritorního ukončení věci, skutečností, zda dochází ke zpracování osobních údajů konkrétní osoby ze strany policie i v jiných souvislostech. Osobní údaje jsou zpracovávány v neveřejných evidencích s přesně stanovenými oprávněními přístupů a za jasně definovaným účelem, jejich užití podléhá jednoznačně stanoveným pravidlům. K uvedenému žalovaný ad 1) poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 4 As 168/2013-40.

16. K rozhodovací praxi ESLP žalovaný ad 1) uvádí, že ve věci S. a Harper proti Spojenému království se jednalo o případ osob podezřelých ze spáchání trestného činu. ESLP se zabýval otázkou uchovávání vzorků DNA osob pouze podezřelých a nikoli obviněných ze spáchání trestného činu. Na předmětnou věc vyslovené závěry proto nelze aplikovat. Nejvyšší správní soud ve shora zmíněném rozsudku č. j. 4 As 168/2013-40 vyslovil, že právní úpravu zákona o policii v souvislosti se zpracováním osobních údajů pro účely budoucí identifikace neshledal nevyhovující minimálním požadavkům na zákonný podklad zásahu do práva na ochranu soukromého života, i v návaznosti na evropskou judikaturu. Obdobně lze argumentovat ve věci Aycaguer proti Francii. ESLP v tomto případě shledal za nedostatečnou francouzskou právní úpravu, podle níž bylo možné zpracovávat vzorky DNA všech osob, které se dopustily jakýchkoli trestných činů. V tamním případě trestným činem bylo „strčení deštníkem do četníka během odborářské demonstrace“. Systém francouzského trestního práva je však zcela odlišný od českého, řada francouzských trestných činů by v České republice byla maximálně přestupkem. Ve světle zmiňovaného rozsudku česká právní úprava proto není nevyhovující požadavkům příslušné evropské právní úpravy.
17. V písemném vyjádření k žalobě navrhl žalovaný ad 2) rovněž zamítnutí žaloby a k meritu věci uvedl tytéž skutečnosti jako žalovaný ad 1), přičemž dodal, že úkon byl proveden za přítomnosti žalobceva obhájce JUDr. Lukáše Bohuslava, Ph.D. Jednalo se o ústní stěr (setření povrchu vnitřní plochy ústní dutiny tamponem ze sterilní normalizované odběrové soupravy), a provedení daktyloskopických otisků. Obviněný žalobce s úkonem nesouhlasil, protože je advokátem. Po vysvětlení, že proti žalobci je vedeno trestní řízení pro zločin a jeho povolání advokáta nevylučuje spáchání další trestné činnosti, že obvinění advokáti nejsou vyňati z povinnosti podrobit se identifikačním úkonům, poukazu na princip rovnosti práv a skutečnost, že v důsledku realizace identifikačních úkonů byly objasněny mnohé dosud neobjasněné zločiny, jmenovaný obhájce i obviněný žalobce sdělili, že se úkonu obviněný podrobí dobrovolně bez užití donucovacích prostředků, k čemuž poté došlo.
18. Ohledně ochrany osobních údajů žalovaný ad 2) dále uvedl, že údaje jsou zpracovávány v neveřejných evidencích s přesně stanovenými oprávněními přístupů a za předem definovaným účelem, přičemž jejich užití podléhá stanoveným pravidlům. Současně upozornil na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 168/2013 (shora zmiňovaný) a Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2015, sp. zn. 5 A 321/2011, v nichž je tato problematika řešena.
19. Závěrem žalovaný ad 2) poukázal na to, že z žalobceva petitu k vyslovení nezákonnosti nevyplývá explicitně, jaký konkrétní zásah žalobce namítá. Žalobce je v daném případě obviněným z úmyslné trestné činnosti, zvláště závažné, a trestní řízení vedené proti jeho osobě nebylo zastaveno. Nejde proto o osobu, u které by s přihlédnutím k výkladu ESLP docházelo k nepřipustnému uchování osobních údajů.
20. Městský soud v Praze při svém rozhodování vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době zásahu; ten žalobce spatřuje v odběru genetického materiálu a snímání daktyloskopických otisků uskutečněném dne 27. 2. 2018, tak jak bylo popsáno výše.
21. Městský soud rozhodl o věci samé bez nařízení ústního jednání, jelikož s takovým projednáním věci účastníci řízení nevyslovili ve lhůtě stanovené soudem nesouhlas ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.

22. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný ad 2) usnesením podle § 160 odst. 1 tr. ř. zahájil dne 23. 1. 2018 pod č. j. KRPA-168337-95/TČ-2017-000094-TV proti žalobci trestní stíhání pro zločin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 5 písm. a) TrZ, kterého se měl obviněný žalobce dopustit tím, že „jako zaměstnaný advokát v advokátní kanceláři X, IČ: X, sídlem X, poté, co dne 17. 6. 2016 na základě zplnomocnění ze dne 30.5.2016 pro svého zaměstnavatele spol. X, založil ve Všeobecné úvěrové bance, a.s. (dále jen VÚB, a.s. nebo VÚB BANKA) v Čadci, Slovensko, firemní účet IBAN X a současně s ní uzavřel na své jméno Smlouvu o využívání služeb Nonstop Banking (uveden jako majitel služeb Nonstop Banking), do níž nechal jako bezpečnostní prvek pro SMS autorizaci plateb, tj. pro zaslání hesla, uvést číslo svého mobilního telefonu X, a stal se tak jediným disponentem účtu, aniž by autentifikační údaje k internetbankingu zaměstnavateli X bezodkladně předal, bez vědomí jednatelů společnosti X a poté, co na výše uvedený účet byly ve dnech 30.6.2016 a 7.7.2016 připsány částky ve výši 100.000,- EUR a 200.000,- EUR určené oprávněně společnosti X, čehož si byl dobře vědom, neboť šlo o jednorázovou smluvní odměnu za poskytnuté právní služby, které jako zaměstnanec advokátní kanceláře a jejím jménem osobně poskytoval klientovi, z tohoto účtu převedl na účet IBAN X vedený Fio banka, a.s., tj. pro majitele L. K., tedy na svůj účet, dne 8.7.2016 částku ve výši 50.000,- EUR, tj. dle kurzu ČNB k tomu dni částku ve výši 1.351.500,- CZK, s poznámkou pro plátce X, dne 12.7.2016 částku ve výši 50.000,- EUR, tj. dle kurzu ČNB k tomuto dni částku ve výši 1.351.750,- CZK, s poznámkou pro plátce X a dne 14.7.2016 částku ve výši 200.000,- EUR, tj. dle kurzu ČNB k tomuto dni částku ve výši 5.408.000,- CZK, s poznámkou pro plátce X, což celkově činí částku ve výši 300.000 EUR, tj. 8.111.250,- CZK, tedy si vědomě přisvojil jemu svěřené finanční prostředky náležející jinému, tj. spol. X a způsobil tak na cizím majetku škodu velkého rozsahu“. Věc je ke dni podání žaloby šetřena v přípravném řízení trestním.
23. Žádostí o provedení identifikačních úkonů ze dne 27. 2. 2018, č. j. KRPA-168337-127/TČ-2017-000094-TV, žalovaný ad 2) požádal, aby kriminalistický technik ve vztahu k obviněnému žalobci provedl identifikační úkony: popis, kriminalistické fotografie, daktyloskopické otisky a odběr biologického materiálu (ústní stěr). Z žádosti vyplývá, že žalobce byl poučen dle § 65 odst. 2 zákona o policii a prohlašuje, že se provedení identifikačních úkonů dobrovolně podrobí. Po realizaci úkonu žalovaný ad 2) požádal o vložení záznamu o provedeném identifikačním úkonu do informačního systému.
24. Žádostí o vložení ústních stěrů do systému databáze DNA ze dne 28. 2. 2018, č. j. KRPA-315263-112/TČ-2015-000094 URB, žalovaný ad 2) požádal, aby Policie ČR, Kriminalistický ústav Praha, vložil biologický materiál (ústní stěr) obviněného žalobce do systému databáze DNA.
25. Městský soud při posouzení dané věci vycházel z této právní úpravy:
26. Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy *státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*
27. Podle čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod *státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*
28. Podle čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod *meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod upraveny pouze zákonem.*
29. Podle čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod *nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena; omezena může být jen v případech stanovených zákonem.*

30. Podle čl. 7 odst. 10 Listiny základních práv a svobod *každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.*
31. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy *má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.* Podle odst. 2 tohoto ustanovení, *státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat, kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*
32. Podle § 2 zákona o policii, *policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).*
33. Podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii *může policie při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.* Podle druhého odstavce tohoto ustanovení *nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity.* Podle odst. 5 tohoto ustanovení *policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.*
34. Podle § 79 odst. 1 zákona o policii, *policie může zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají (dále jen „subjekt údajů“), pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů.*
35. Podle § 9 písm. i) zákona o ochraně osobních údajů *citlivé údaje je možné zpracovávat, jen jestliže se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách.*
36. Podle § 20 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů *správce nebo na základě jeho pokynu zpracovatel je povinen provést likvidaci osobních údajů, jakmile pomine účel, pro který byly osobní údaje zpracovány, nebo na základě žádosti subjektu údajů podle § 21.* Podle druhého odstavce tohoto ustanovení *zvláštní zákon stanoví výjimky týkající se uchovávání osobních údajů pro účely archivnictví a uplatňování práv v občanském soudním řízení, trestním řízení a správním řízení.*
37. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
38. Žalobce označil v žalobě za žalované jednak Českou republiku - Ministerstvo vnitra České republiky, a jednak Českou republiku - Policii České republiky, Krajské ředitelství hlavního

města Prahy. Žalobce blíže uvedl, že tento procesní postup zvolil, protože optikou s. ř. s. lze na policejní orgán nahlédnout buď jako na správní orgán, nebo jako na ozbrojený bezpečnostní sbor. Pokud by policejní orgán v konkrétním případě byl v postavení správního orgánu, byla by podle žalobce žalovanou Policie České republiky, a pokud by policejní orgán v konkrétním případě vystupoval jako ozbrojený bezpečnostní sbor, bylo by podle § 83 s. ř. s. žalovaným Ministerstvo vnitra České republiky. Vzhledem k tomu, že v případě odběru genetického materiálu a snímání daktyloskopických otisků nedošlo v judikatuře nejvyšších soudů k vyřešení otázky, v jakém postavení v tomto konkrétním případě policejní orgán vystupuje, podává žalobce z procesní opatrnosti žalobu jak proti žalovanému ad 1), tak proti žalovanému ad 2).

39. S ohledem na výše uvedená tvrzení žalobce se zdejší soud nejprve zabýval otázkou, kterému správnímu orgánu je přičitatelné jednání, v němž žalobce shledává nezákonný zásah.
40. Žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.
41. S ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014-53, přihlédl zdejší soud k tvrzením žalobce a k obsahu spisového materiálu, a dospěl k prvnímu dílčímu závěru, a sice, že v této věci je pasivně legitimován žalovaný ad 2) a nikoli žalovaný ad 1). Zdejší soud shledává vhodným připomenout usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13, dle něhož v případě odběru vzorků pro účely budoucí identifikace podle § 65 odst. 1 zákona o policii, jednají policejní orgány v postavení správních orgánů, neboť policejní orgán v případě posuzovaného zásahu nejednal při odběru jako orgán činný v trestním řízení (tedy podle § 114 tr. ř., pro potřeby vyšetřování konkrétního trestného činu) ani jako ozbrojený sbor, nýbrž jako správní orgán, který má samostatnou procesní subjektivitu. Není proto nezbytné před jeho označením uvádět Českou republiku, neboť žalovaný ad 2) je její organizační složkou. Těmito otázkami se Ústavní soud zabýval v rozhodnutí ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13 či Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 10. 11. 2015, č. j. 9 As 168/2015-43 a ze dne 13. 12. 2017, č. j. 1 As 13/2017-93.
42. Soud k posuzované legitimaci shrnuje, že pouze žalovaný ad 2) je v dané věci pasivně legitimován, neboť je subjektem, který tvrzený zásah - odběr genetického materiálu a sejmутí daktyloskopických otisků - fakticky provedl. Žalovaný ad 1) nemá postavení žalovaného ani z titulu správce osobních údajů, neboť v daném případě nejde o správu osobních údajů, ale o faktický úkon spočívající v odběru genetického materiálu a sejmутí daktyloskopických otisků.
43. Vůči žalovanému ad 1) byla proto žaloba ve smyslu ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pod výrokem I. odmítnuta, jelikož u tohoto subjektu nejsou splněny podmínky řízení.
44. Meritum v nyní projednávané věci spočívá v otázce, zda postupem žalovaného ad 2) podle § 65 zákona o policii došlo k nezákonnému zásahu do žalobcových práv či nikoliv.
45. V daném případě žalobcovy daktyloskopické otisky a odběr jeho biologického materiálu (ústní stěr) zajistil žalovaný ad 2) v době žalobcova trestního stíhání, a to v přípravném řízení, v němž žalobce je obviněn ze spáchání úmyslného, zvláště závažného zločinu (podle §

14 odst. 3 TrZ zvlášť závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž TrZ stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let). K tomu lze dodat, že pro případ ukončení vyšetřování s návrhem na podání obžaloby (dozorující státní zástupce shledá naplnění skutkové podstaty trestného činu) a postavení obviněného žalobce před soud, může být obviněný žalobce ohrožen při uznání viny trestem odnětí svobody na pět až deset let (podle § 206 odst. 1, 5 písm. a) TrZ a hranicí škody podle § 138 odst. 1 TrZ je při velkém rozsahu částka nejméně 5 000 000 Kč). O skutečnosti, že žalovaný ad 2) namítaný odběr provedl až poté, kdy byl žalobce obviněn, a bylo zahájeno jeho trestního stíhání, vypovídá rovněž i shodné číslo jednací, pod nímž byl faktický odběr proveden. Žalobce ani nijak nerozporuje, že se odběru podrobil poté, co mu byly důvody úkonu na místě sděleny.

46. Zásah je nezákonný, pokud jsou kumulativně splněny podmínky ust. § 82 s. ř. s., tedy žalobce musí být přímo (první podmínka) zkrácen na svých právech (druhá podmínka) nezákonným (třetí podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (čtvrtá podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (pátá podmínka), jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65 (šestá podmínka, že „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ po změně právní úpravy účinné do 31. 12. 2011 už nemusí být splněna). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. SŘS poskytnout.
47. K tomu, aby vůbec bylo možné podat zásahovou žalobu, uvedené skutečnosti v ní musí žalobce tvrdit. Základem žalobní legitimace je proto žalobcovo tvrzení o nezákonném zásahu a jeho důsledcích v žalobcově právní sféře. Je proto nutné zkoumat, zda žalovaný státní orgán tvrzeného zásahu do žalobcových veřejných subjektivních práv skutečně dopustil. Aby soud mohl zásahu poskytnout soudní ochranu, uskutečněný zásah musí shledat nezákonným. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004-69, zásahem podrobeným přezkumu ve správním soudnictví může být právě zásah policejního orgánu při výkonu působnosti ve veřejné správě.
48. Lze připustit, že odběr a zpracování a zejména užití osobních údajů pro účely budoucí identifikace ve smyslu § 65 odst. 1 zákona o policii může obecně vůči dotčené osobě představovat zásah do jejího soukromí.
49. V posuzovaném případě soud uvážil, že zásah do soukromí žalobce byl žalovaným ad 2) učiněn vůči němu až následně po vznesení obvinění ze zvlášť závažného zločinu v rámci jeho trestního stíhání, které se při respektování zásady presumpce neviny ve smyslu § 2 odst. 2 tr. ř., podle obsahu spisového materiálu vůči obviněnému žalobci, na první pohled nejví jako nedůvodné. Bez tzv. sdělení obvinění žalobci by v daném případě nemohla být naplněna zákonná podmínka pro provedení identifikačního úkonu, který byl po žalobci jako osobě, vůči které bylo zahájeno trestní stíhání ze spáchání úmyslného trestného činu, požadován a proveden.
50. Jak již bylo výše uvedeno, pro případ uznání viny může být žalobci uložen nepodmíněný trest odnětí svobody od pěti do deseti let (neboť při uznání viny pro uložení podmíněného trestu by nebyly v pátém odstavci § 206 TrZ splněny podmínky uvedené v § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 či § 84 a § 85 odst. 1 TrZ pro podmíněné odsouzení), se zařazením do věznice minimálně s ostrahou (podle § 56 odst. 1 písm. c TrZ). I tato okolnost se dle soudu musí v

demokratické společnosti promítnout do práv či povinností žalobce (v pozici výše popsané, tedy jako osoby obviněné ze zvlášť závažného zločinu v rámci jeho trestního stíhání), neboť je nelze stavět na roveň či dokonce nadřazovat vůči shodným osobním právům bezúhonné většiny společnosti, vůči níž není vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin a která, je oprávněna požívat ochrany státu při zajišťování svých práv a oprávněných zájmů ve smyslu § 2 zákona o policii.

51. Obdobně konstatoval Nejvyšší správní soud pod bodem [26] rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 4 As 168/2013-40, že *„si je vědom toho, že sběr, uchovávání a zpracování profilu DNA představuje zásah do práv osoby (srov. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království č. 30562/04 a 30566/04), které se tento profil DNA týká, na druhou stranu zdůrazňuje, že tento zásah je ospravedlněn předcházejícím úmyslným a protiprávním jednáním této osoby, která si musí být vědoma, že za splnění příslušných podmínek proti ní může být vedeno trestní řízení a může ji být uložen trest a v souvislosti s tím bude vedena v Rejstříku trestů a v příslušných evidencích vedených Policií, tj. že musí nést negativní následky spojené se spácháním protiprávního jednání. Nejvyšší správní soud přitom poukazuje na to, že Národní databáze profilů DNA není veřejně přístupná, nehrozí proto, že by si někdo třetí, mimo orgány činné v trestním řízení, jejím prostřednictvím zjišťoval citlivé informace o subjektu údajů, resp. o pachatelích trestných činů, tj. není možná další dehonestace takové osoby na základě uchování jejího profilu v Národní databázi. Informace tam uvedené budou použity pouze v případě ověřování shody se stopami nalezenými na místě spáchání jiného trestného činu.“*
52. K uvedené argumentaci se obsahově shodně vyjádřil Ústavní soud ČR ve Sdělení ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st 30/2010, ve kterém na základě srovnání judikatury Evropského soudu pro lidská práva dospěl k závěru, že postup, při kterém dochází k odběru biologického materiálu formou bukalního stěru, nelze chápat jako postup protiústavní. Přesto, že úkony představují zásah do práva osoby na soukromý život, jsou obecně ospravedlněny podle čl. 8 odst. 2 uvedené Evropské úmluvy jako úkony nezbytné pro předcházení zločinnosti.
53. V obecné rovině lze dodat, že vůči obviněnému, který nebyl soudem uznán vinným ze spáchání trestného činu, je třeba přistupovat z hlediska presumpce neviny (čl. 40 odst. 2 Listiny, čl. 6 odst. 2 Úmluvy), avšak ani zmíněná zásada nebrání tomu, aby osoba obviněná ze spáchání trestného činu, byla podrobena některým omezením, např. omezení osobní svobody v případě zadržení a vzetí do vazby nebo zajištění jejího majetku.
54. K namítanému postupu žalovaného ad 2) lze dodat, že policie při shora uvedeném odběru nevede samostatné správní řízení, a nevydává ani samostatné správní rozhodnutí. Před provedením identifikačních úkonů činí policejní orgán správní uvážení, na základě něhož provede identifikační úkony pouze v případě, existuje-li důvod aplikovat právní úpravu k provádění těchto úkonů, a to s ohledem na zásadu přiměřenosti ve vztahu k okolnostem konkrétního případu (viz § 11 písm. c) zákona o policii).
55. Dle soudu správní uvážení v daném případě odpovídá situaci žalobce obviněného ze spáchání úmyslné zvlášť závažné trestné činnosti. S ohledem na druh provedených úkonů v posuzované věci je zřejmé, že žalovaný ad 2) vůči obviněnému žalobci postupoval tak, aby případný zásah do jeho práv, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem, který byl proveden až po adekvátním objasnění nutnosti provedení úkonu žalobci a jeho zástupci. V daném případě pak musela být vzata ve zřetel a posouzena přiměřenost závažnosti trestného činu obviněného žalobce k intenzitě zásahu v podobě odběru a uchovávání vzorků DNA i

s podstatně menší mírou zásahu v případě sejmutí daktyloskopických otisků vzhledem k účelu, pro který byly zajištěny.

56. Podle soudu žalovaný ad 2) postupoval v intencích ustanovení § 65 zákona o policii a na základě správní úvahy přistoupil dle výše uvedených kritérií k provedení předmětného zásahu. Po posouzení proporcionality zásahu do práv žalobce upřednostnil přitom ochranu společnosti, majetku a veřejného pořádku, oproti osobním právům obviněného žalobce, jak mělo na mysli usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2661/13 ze dne 18. 9. 2013 nebo sp. zn. I. ÚS 3721/12 ze dne 4. 3. 2013. Zásah vůči žalobci považoval žalovaný ad 2) v daném případě za nezbytný, s čímž se městský soud ztotožňuje.
57. Soud shrnuje, že při odběru osobních údajů užil policejní orgán ve vztahu k obviněnému žalobci zákonem předpokládané oprávnění z důvodu plnění povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů. Vůči obviněnému žalobci byl takový postup přiměřený vzhledem k cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku. Žalovaný ad 2) v daném případě užitím § 65 zákona o policii v konkrétním případě získal osobní údaje obviněného pro účely budoucí identifikace, které umožňují v budoucnu ztotožnit jeho osobu v případném jiném trestním řízení podle již rozpoznaných dat. Toto oprávnění žalovaného ad 2) koresponduje s povinností obviněného, který se měl dopustit úmyslného trestného činu, a který je proto povinen strpět zákonné úkony zasahující neinvazivním způsobem do jeho osobní integrity.
58. Žalobce poukázal na rozsudek ESLP ze dne 4. 12. 2008 ve věci S. a Marper proti Spojenému království, v němž je mimo jiné uveden požadavek, aby vnitrostátní právo upravující sběr a zpracování předmětných osobních údajů bylo relevantní a adekvátní vzhledem k účelu, pro který byly údaje zajištěny. V odstavcích § 108 a § 110 rozsudku (na který rovněž odkazuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 4 As 168/2013-40), se ESLP zabýval kolizí práv garantovaných čl. 8 Úmluvy s vnitrostátní úpravou o provádění identifikačních úkonů, přitom v jeho závěru považoval právní úpravu v Anglii, Walesu a Severním Irsku za neslučitelnou s čl. 8 Úmluvy. Tamní právní úprava sběru a uchovávání identifikačních údajů nerozlišovala charakter a závažnost trestných činů, pro něž byla původně identifikovaná osoba podezřelá, ani nepřihlížela k věku takové osoby. Otisky prstů a vzorky DNA mohly být odebrány v případě podezření z jakéhokoli do rejstříku zapisovaného trestného činu, tedy i méně závažné trestné činy a trestné činy nespojené s trestem odnětí svobody. ESLP kritizoval především skutečnost, že odebraný materiál byl uchováván po neomezeně dlouhou dobu bez diferenciací povahy trestného činu a to, že osoby zproštěné viny, či osoby, jejichž trestní stíhání bylo zastaveno, měly omezené možnosti dosáhnout odstranění údajů z celostátní databáze a likvidace vzorků, protože neexistovala nezávislá kontrola existence důvodů pro jejich další uchovávání.
59. Městský soud v Praze neshledal spojitost posuzovaného případu s rozsudkem ve věci S. a Marper proti Spojenému království, neboť z výše uvedeného je zřejmé, že rozsudek ESLP ze dne 4. 12. 2008 ve věci S. a Marper proti Spojenému království vychází ze zcela odlišné právní úpravy v Anglii, Walesu a Severním Irsku (viz dále). Totéž lze vztáhnout i k rozsudku ESLP v žalobcem zmiňovaném případě Aycaguer proti Francii.
60. Francouzská právní úprava je postavena na jiných pilířích, nerozlišuje mezi jednotlivými trestnými činy, nerespektuje druh či závažnost trestného činu. Pro tyto zásadní odlišnosti nelze vztáhnout zmíněný rozsudek na právní úpravu v § 65 zákona o policii, zejména na posuzovaný případ, neboť jde o zvlášť závažný zločin, z něhož je žalobce obviněn, v němž

je ohrožen pro případ uznání viny nepodmíněným trestem odnětí svobody na pět až deset let.

61. Závěrům ESLP o akceptaci sběru a držení takových vzorků v případě určité kategorie závažných trestných činů po předem stanovenou konečnou dobu znění ustanovení § 65 zákona o policii odpovídá. Podle § 65 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona je umožněno policejnímu orgánu při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu mimo jiné snímat daktyloskopické otisky a odebírat biologické vzorky. V odstavci 5 citovaného ustanovení je stanoveno, že policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti. Ustanovení § 82 odst. 1 zákona o policii ukládá policii nejméně jednou za 3 roky prověřit, jsou-li osobní údaje zpracovávány pro účely podle § 85 (t. j. za účelem předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů a zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti) nadále potřebné pro plnění jejich úkolů v této oblasti. Ustanovení § 83 odst. 2 a 3 zákona o policii pak dává žalobci možnost jednou za 6 měsíců požádat o likvidaci údajů o jeho osobě, přičemž likvidaci je nutné provést i v případě, kdy zanikla potřeba údaje zpracovávat pro účely podle ustanovení § 85 zákona o policii (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 7 As 60/2007-63).
62. Právní úprava zákona o policii vyhovuje rovněž dalšímu požadavku ESLP (§ 103 rozsudku S. a Marper v. Spojené království), kterým je zaručení, že tyto údaje jsou relevantní a adekvátní vzhledem k účelu, pro který byly zajištěny. V této souvislosti městský soud shledává vhodným poukázat na ust. § 2 zákona o policii (podle něhož úkolem policie je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu). Lze připomenout rovněž ust. § 11 písm. c) zákona o policii, podle něhož policie postupuje tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
63. Žalobce uvádí, že byl obviněn ze spáchání úmyslného zločinu majetkové povahy, a namítá, že neshledává důvod k odběru svého genetického materiálu; není mu znám argument, jak uvedené snímání a odběr souvisí s vyšetřovanou trestnou činností.
64. Rovněž k této námitce je nutno odkázat na znění ust. § 65 odst. 1 zákona o policii, podle něhož je k odběru vzorků policie oprávněna v případě, kdy jde o osobu obviněnou ze spáchání úmyslného trestného činu. Lze zopakovat, že oprávnění policie je vázáno na úmyslné trestné činy, není nijak omezeno na určitý druh protiprávního jednání, např. násilné či sexuální povahy. Nemůže být proto vyloučeno ani u obvinění z např. hospodářského protiprávního jednání či u osoby, která není recidivistou. Je nerozhodné, zda žalobce byl či nebyl v minulosti trestán. Rovněž nemůže být rozhodným, zda policie na základě odebrání vzorků pachatele trestného činu v budoucnosti ztotožní či nikoliv.
65. Městský soud nepovažuje za důvodnou námitku žalobce o nezákonném zásahu do jeho práva na ochranu soukromého života, jde-li u něho o nevyvrácené podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu. Zdejší soud připomíná, že právě ze samotného znění článku 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vyplývá, že zde zakotvená práva mohou být zákonem (v daném případě zákonem o policii) omezena. Ustanovení § 65 odst. 1 zákona o policii zakládá

policii zákonné oprávnění odebrat osobám obviněným z úmyslného trestného činu osobní údaje pro účely budoucí identifikace. Ze zákonného ustanovení je zcela zřejmé, zákonem limitovaná možnost získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace, která se týká pouze úmyslných trestných činů a u jiné trestné činnosti (případy vyšetřování nedbalostních činů či dokonce přestupků) těmito pravomocemi policie nedisponuje.

66. V posuzovaném případě byl žalobce obviněn ze spáchání zvlášť závažného zločinu majetkové povahy, kterého se navíc měl dopustit jako advokát. Nelze vyloučit, že by se případně nemohl dopustit jiné trestné činnosti, a to buď shodného charakteru či recidivy nestejnorodé. Dovolává-li se žalobce ochrany svých práv jednotlivce, nemůže přehlížet práva ostatních, resp. musí uvážit, že jeho práva jako obviněného rovněž začínají a končí tam, kde nastupují práva druhých, která požívají ochrany mimo jiné i prostřednictvím policie, čemuž slouží rovněž naplnění § 65 zákona o policii. Lze znovu poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 168/2013-40, ve kterém Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nelze paušálně tvrdit, že u hospodářských trestných činů není důvod pro odebrání vzorků, protože genetické údaje nebudou nikdy použitelné. Presumpce nevinu nebrání tomu, aby osoba obviněná ze spáchání úmyslného trestného činu byla podrobena omezení v podobě odebrání vzorků.
67. Městský soud proto v posuzovaném postupu neshledal nezákonný zásah, neboť žalovaný ad 2) postupoval zcela v souladu se zákonem, resp. s ustanovením § 65 zákona o policii.
68. K námitce, v níž žalobce upozorňuje na pokyn PP ze dne 15. 12. 2016, č. 275/2016, o identifikačních úkonech, soud uvádí, že pro posouzení otázky, zda mohly být z takového interního předpisu vyvozovány důsledky, resp. zda podle něj mohlo být postupováno, je třeba posoudit, zda je takový předpis vydán na základě zákona a v jeho mezích. Použít jej lze v uvedeném smyslu totiž tehdy, pokud konkretizuje zákazy, příkazy a povinnosti, které zákon stanoví a upřesňuje je (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2015, sp. zn. 8 Tdo 290/2015).
69. Již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33, konstatoval, že čl. 3 písm. b) uvedeného pokynu překračuje meze zákona [konkrétně ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii] tím, že stanovuje povinnost (nikoli toliko oprávnění) policejního orgánu vyžádat u všech osob obviněných i podezřelých ze spáchání úmyslného trestného činu všechny identifikační úkony. Provádění identifikačních úkonů na základě výše uvedeného pokynu bez dalšího, považuje Nejvyšší správní soud proto za nezákonný zásah, neboť jde nad rámec (mimo meze) pravomoci, která byla policii jakožto správnímu orgánu, svěřena zákonem (srov. § 2 odst. 2 správního řádu a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Předmětný pokyn policejního prezidenta by tedy měl být uveden do souladu s výše citovaným ustanovením zákona o policii tak, aby jeho prováděním nedocházelo k porušování práv dotčených osob.
70. V posuzované věci zdejší soud dospěl k závěru, že rozhodným v předmětné věci je, že žalovaný ad 2, postupoval v souladu se zákonem, konkrétně s § 65 odst. 1 zákona o policii, jak již bylo soudem podáno výše. Je tomu tak z výše uvedených důvodů, neboť u obviněného žalobce se nejedná o jakýkoli úmyslný trestný čin, nýbrž o obvinění ze spáchání zvlášť závažného zločinu majetkové povahy. Výše uvedený závěr přijatý Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33 o nezákonném zásahu při provádění identifikačních úkonů na základě výše uvedeného pokynu proto na posuzovanou věc nedopadá.

71. Soud dodává, že se neztotožnil ani s námitkou žalobce, že lze podle § 65 odst. 5 zákona o policii i podle pokynu PP neomezeně nakládat se získanými informacemi a lhůty zde uvedené jsou vágní a neurčité.
72. Policie má stanovena kritéria a postupy pro zpracování osobních údajů, včetně jejich likvidace a doby uchování (§ 20 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů). Je však skutečností, že zákon nespécifikuje konkrétní, časově určenou lhůtu, obecnou všem případům, protože ustanovení § 65 odst. 5 zákona o policii ukládá povinnost údaje získané podle odstavce prvního pro účely budoucí identifikace zlikvidovat, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti.
73. Vlastností každé právní normy je určitá míra obecnosti, která umožňuje ji aplikovat na různé skutkové situace, jenž nemůže zákonodárce všechny předvídat. Při aplikaci takové normy je vždy třeba vycházet k konkrétním okolnostem posuzovaného případu.
74. Policie při zpracování osobních údajů má povinnost prověřovat potřebnost údajů pro plnění svých zákonných úkolů a do doby rozhodnutí v trestní věci je potřeba zpracovávat zákonně získané údaje tak zcela evidentní. Byť není upravena konkrétní délka, přesto je omezena např. dobou rozhodnutí v konkrétní trestní věci. Lze souhlasit se žalovanými, že důležitým prvkem mající vliv na posouzení potřebnosti je pravomocné meritorní rozhodnutí v dané věci. V předmětné trestní věci ale ještě rozhodnuto nebylo. Lze připomenout, že ustanovení § 82 odst. 1 zákona o policii ukládá policii nejméně jednou za 3 roky prověřit, jsou-li osobní údaje zpracovávány pro účely podle § 85 zákona o policii (tedy za účelem předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů a zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti) nadále potřebné pro plnění jejich úkolů v této oblasti. Podle ustanovení § 87 odst. 1 zákona o policii, policie uchovává osobní údaje pro účely podle § 85 po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Pomine-li tento účel, osobní údaje zlikviduje. Podle § 20 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, správce nebo na základě jeho pokynu zpracovatel, je povinen provést likvidaci osobních údajů, jakmile pomine účel, pro který byly osobní údaje zpracovány, nebo na základě žádosti subjektu údajů podle § 21 tohoto zákona. Ustanovení § 83 odst. 2 a 3 zákona o policii pak dává dotčenému subjektu údajů možnost jednou za 6 měsíců požádat o likvidaci údajů o jeho osobě. Podle § 21 zákona o ochraně osobních údajů může každý subjekt údajů, který zjistí nebo se domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, a) požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení, b) požadovat, aby správce nebo zpracovatel odstranil takto vzniklý stav. Nelze proto úspěšně tvrdit, že by nezbytná doba stran uchovávání a likvidace osobních údajů nebyla zákonem regulována, či že by byla stanovena vágně nebo neurčitě. Výše uvedená právní úprava tak dle soudu vylučuje libovůli správních orgánů. Zákonodárcem koncipovaný proces je zákonem stanoven pro vyšetřování každého případu jinak, ad hoc, neboť nelze paušalizovat vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Na principu individuálního přístupu k vyšetřování jednotlivé trestné činnosti konají orgány činné v trestním řízení, neboť objasnění trestného činu vyžaduje vždy individuální, osobitý přístup k předmětné věci, k pachateli i k oběti. Z tohoto důvodu zákonodárce ani nemohl předem přesněji časově lhůtu vymezit, než jak stanovil zákonem. Lhůtu zákonodárcem vymezenou lze proto považovat za dostačující, pokyn PP ji pro výkon oprávnění pouze převzal. Žádnou vágnost či neurčitou městský soud neshledal.

75. Závěrem soud pro úplnost k poukazu na rozdílnou praxi policie při realizaci § 65 zákona o policii uvádí, že otázka rozdílné praxe nepochybně odráží rozmanitost konkrétních případů. Není však úkolem zdejšího soudu v rámci konkrétního posuzovaného případu předestřený eventuální problém řešit. Nástrojem k odstranění tvrzené nežádoucí praxe, která není v souladu se zákonnou úpravou, může být právě interní předpis ve formě Pokynu policejního prezidenta. Jeho podmínkou však je vždy, aby při jeho vydání policejní prezident nepřekročil meze pravomoci, která byla žalovanému ad 2) zákonem svěřena.
76. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č.j. 2 Aps 1/2005 judikoval, že „není-li splněna byť jen jediná z kumulativně formulovaných podmínek důvodnosti ochrany podle § 82 s. ř. s., je nutno takovou ochranu odepřít a žalobu, která se jí domáhá, zamítnout.“
77. Městský soud dospěl k závěru, že tvrzený zásah nesplňuje podmínku nezákonnosti, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
78. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Za situace, kdy žalobce neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému, který měl ve věci úspěch, náklady řízení nad běžný rámec jeho činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. září 2018

JUDr. Ludmila Sandnerová v.r.
předsedkyně senátu

